

«El llibre blau», de Júlia Mérida Coli

Relat guanyador exaequo del concurs [«Imagina un amor»](#) en la categoria d'adults de l'edició 2020.

En acabar, va doblegar el cantó superior de la pàgina i va tancar el llibre. Mentre el deixava al seu lloc de l'estanteria, una llàgrima li va caure galta avall.

L'Alícia tenia seixanta anys i vivia sola en un pis petit sense ascensor de Santa Catalina. Els seus nebots havien insistit molt en el fet que hauria de traslladar-se a una altra casa, ja que els seus problemes de reuma feien gairebé impossible el dia a dia. Cada vegada que havia de sortir al carrer i baixar les minúscules escales necessitava l'ajuda de la veïnada. Tenia sort de viure a prop del mercat, on anava a fer la compra els dilluns dematí. Temps ençà hi anava cada dia, però amb els anys tots els pagesos que coneixia havien desaparegut i ara se sentia una intrusa en el seu propi barri. «Res és lo que era», pensava l'Alícia cada vegada que el jove de l'estant del sushi la mirava amb compassió. Tot i això, es negava rotundament a abandonar ca seva. Estava decidida a morir allà, tant si Déu ho volia com si no.

Diuen que quan envellim tornam més sovint als records de la infància i l'adolescència. Potser per això l'Alícia pensava en el seu pas per l'escola de monges. Va anar-hi des dels deu fins als quinze anys. «Ets una afortunada, no saps la sort que tens», solia dir-li sa mare sempre que ella es queixava dels càstigs de les hermanas. Vivien a València perquè era on havien destinat el seu pare. Allà les monges eren menys estrictes que a Sòria, on havia nascut i passat els nou primers anys de la seva vida. El canvi havia estat un encert. A més, va ser allà on va conèixer la Laura.

Com que les dues eren alumnes noves, les havien assegut juntes. La Laura era molt bona estudiant, sempre treia les millors notes de la classe i les hermanas la tenien damunt un pedestal. A l'Alícia, en canvi, no li interessava gaire l'escola. Sempre contestava malament i sor Carmen havia hagut de cridar-li l'atenció més de dues vegades. Van convertir-se en millors amigues: passaven el pati juntes, caminaven cap a casa juntes i el cap de setmana feien coses juntes. A l'Alícia li agradava l'olor dels cabells de la Laura. A vegades, quan es tombaven damunt el llit per xafardejar, s'acostava per poder ensumar-los. La Laura se n'adonava, però no li molestava.

Van passar de nines a adolescents plegades. Com més creixien, més comú era veure com les seves companyes de l'escola presumien de nòvio. Elles deien que eren més selectives, que per estar amb caps de suro com aquells, millor es feien monges. La mare de l'Alícia insistia que anessin a ballar algun dissabte vespre. «Se te passarà l'arròs» solia dir.

Anaven a dormir una a ca l'altra una vegada al mes. A l'Alícia li agradava anar a ca la Laura. Vivia en una casa espaiosa i sa mare era molt més simpàtica que la seva. L'habitació de la Laura era enorme, amb llit doble i un armari gegant. Un dels dies que hi va quedar a dormir, mentre parlaven estirades boca amunt sobre el darrer càstig de sor Carmen, van tocar-se les mans sense voler. L'Alícia va sentir un calfred per tot el cos i, just després, una sensació d'ardor. La Laura tampoc va apartar la mà. Es van mirar i, encara sense saber-ho, van fer-se amants.

Fins que van complir la majoria d'edat van poder continuar fent el ritual mensual. Era el seu secret compartit. Però la vida adulta va arribar i, amb ella, la separació. La Laura volia anar a estudiar a la Sorbona i al pare de l'Àlícia l'havien destinat a Palma. «Si tinguessis nòvio podries quedar-te a viure aquí» li deia sa mare. Abans d'acomiar-se, la Laura va fer-li un regal. Era un llibre color blau. Tot i saber que no li agradava llegir, sempre intentava que ho fes. «Espere que aquest sí que el llegeixis» va dir-li abans de partir.

No van tornar-se a veure mai. L'Àlícia havia conegut a altres al·lotes, però a Mallorca el pes de la família i la tradició eren més importants que la voluntat pròpia. Tot i això, no podia queixar-se: havia viscut una bona vida. D'amagat, però bona al capdavant. Ara l'única família que li quedava eren els seus dos nebots que anaven a visitar-la cada setmana, però no la preocupava estar sola. Per sort, durant molts anys va mantenir el contacte amb la Laura a través de cartes, on li explicava com era la seva vida a París. Havia aconseguit la càtedra en Història Medieval i als trenta anys s'havia comprat un piset a Le Marais amb una tal Charlotte Roussel. Abanderada de la lluita pel matrimoni igualitari, va convertir-se en una de les primeres docents universitàries obertament lesbianes i en una icona per les generacions posteriors. «N'hi ha que han tengutsort» pensava l'Àlícia.

Malgrat la voluntat d'ambdues per conservar la seva amistat, el temps entre carta i carta era cada vegada més llarg. Durant els darrers anys només s'havien enviat les postals de felicitació de Nadal. Enguany, però, L'Àlícia no havia rebut cap carta. S'imaginava la vida de la Laura entre classes, conferències i esdeveniments. Fins i tot havia sortit per la televisió explicant els danys que havia causat l'incendi de Notre-Dame. L'Àlícia, mirant la pantalla asseguda al balancí de ca seva, sentia una espècie d'orgull i tristesa. Sentiments ambigus cap a algú que sempre havia estimat. Al capdavant, l'amor era complex a totes les edats.

Un dilluns dematí d'agost quan tornava del mercat, va trobar-se el carter a la porta de ca seva. Ell va entregar-li una carta urgent. Al remitent: Laura Abat, Rue Saint-Gilles 23, 75003 Paris, France. L'Àlícia va pujar amb calma les escales fins al pis, va ordenar la compra i va asseure's a la cadira de la cuina per llegir amb atenció. Feia un any i mig que no rebia notícies seves. Devastada, va entendre que aquesta vegada sí que era un adéu per sempre. El diagnòstic era inequívoc: li havien donat dos mesos de vida. Al final de l'epístola havia deixat escrita la seva última voluntat. Després de llegir-la, l'Àlícia va anar a la saleta i va obrir el llibre blau per la pàgina 30. El primer vers, feridor:

No hi havia a València dos amants com nosaltres.

En acabar, va doblegar el cantó superior de la pàgina i va tancar el llibre. Mentre el deixava al seu lloc de l'estanteria, una llàgrima li va caure galta avall.